

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>	Форма навчання	<i>Денна \заочна</i>	Навчальний рік/семестр	<i>I-II СЕМЕСТР \\2022-2023</i>
-----------------------------	-----------------	-----------------------	----------------------	-------------------------------	-------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Кафедра	ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ
Освітня програма	Початкова та Дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): <i>Обов'язкова</i> Кількість кредитів: Лекції: 40 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 22,6
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	<i>Островська М.Я., кандидат педагогічних наук, доктор філософії, доцент</i> <i>marianna.29.1984@gmail.com</i>
Пререквізити навчальної дисципліни	Пререквізитами навчальної дисципліни є вивчення навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» базується на вивченні таких дисциплін як «Історія», «Історія української культури»,

	«Риторика» і є важливою складовою формування системного мислення та створення цілісної картини сучасного світу у студентів основні закони стилістики, орфографії, морфології, пунктуації. Застосування цих знань у практичному втіленні.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета курсу є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному рівні. Програма сприятиме активізації та поглибленню знань граматики, лексики, фразеології та синтаксису сучасної ділової мови, а також розвиткові та вдосконаленню вмінь і навичок роботи з текстами наукового та офіційно-ділового стилю в межах сфери професійного спрямування. Предмет навчальної дисципліни: вивчення та узагальнення основних мовних законів. Викладання дисципліни ґрунтується на знанні студентами основних правил правопису та культури мовлення –сучасна українська літературна мова професійної сфери. Основними завданнями вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є ♣сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови в професійній діяльності; ♣забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; ♣виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; ♣розвивати творче мислення студентів; ♣виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій. ♣сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- норми сучасної української літературної мови;
- зміст державно-правових документів щодо статусу, розвитку і функціонування української мови як державної;
- основні лексико-граматичні норми офіційно-ділового, наукового й розмовного стилів;
- лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості українського мовлення професійної орієнтації;

вміти:

- використовувати набуті знання щодо мовних норм на практиці;
- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;
- скорочувати й створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- послугуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

В процесі викладання навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» застосовуються як традиційні методи навчання, так і інноваційні технології, спрямовані на комплексне засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, вироблення умінь і навичок їх практичного застосування.

	1.Проблемні лекції 2.Семінари-дискусії 3.Ситуаційні вправи (кейс-метод) 4.«Мозкова атака» 5.Ділові ігри, конкурси, вікторини, та ін.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Завдання курсу полягає в тому, щоб забезпечити послідовне і цілісне вивчення курсу, використовуючи для цього всі види навчальних занять (лекції, практичні заняття, самостійну роботу). Після вивчення курсу студент повинен знати: – Значимість вивчення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)». – Особливості сучасної української літературної мови. – Поняття «літературна мова», «мовна норма», функції мови. – Основні умови ефективного мовленнєвого спілкування, композицію публічного виступу. – Сутність, види, завдання етики ділового спілкування, етичні норми та нормативи. – Мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики сучасної української літературної мови. – Особливості використання багатозначних слів, паронімів та омонімів у професійному мовленні, правила написання складноскорочених слів, аббревіатур, географічних скорочень. – Основні правила українського правопису. – Синтаксичні аспекти професійного мовлення, основні форми викладу матеріалу, структуру речень і словосполучень, труднощі узгодження підмета з присудком. – Призначення, кваліфікацію документів, вимоги до складання та оформлення різних видів документів та правила їх оформлення. Студент повинен вміти: – Здійснювати регламентування спілкування, застосовувати орфоепічні та акцентологічні норми української літературної мови в усному спілкуванні, доречно використовувати моделі звертання, привітання, ввічливості, – Володіти різними видами усного спілкування; готуватися до публічного виступу. – Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні власне українську та іншомовну лексику, термінологічну лексику та виробничо-професійні, науково-технічні професіоналізми; користуватися словником іншомовних слів, термінологічними словниками та довідковою літературою. – Знаходити в тексті і доречно використовувати у професійному мовленні синоніми, пароніми, омоніми;

користуватися різними видами словників.

– Перекладати тексти українською мовою, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники.

– Правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів влучно висловлювати думки для успішного розв’язання проблем і завдань у професійній діяльності.

– Сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів.

– Скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо.

– Складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані **компетентності**:

Інтегральна: здатність вільно користуватися професійною мовою у різних комунікативних ситуаціях, застосовувати знання медичної термінології для написання наукових робіт, виступів на наукових та навчальних студентських конференціях, брати посильну участь у розвитку української терміносистеми.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу .

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.

Навички використання інформаційних та комунікативних технологій

Фахові компетентності:

ФК1.Здатність удосконалювати вміння використовувати мовні засоби відповідно до теми, мети і сфери спілкування;

ФК2. Здатність виробити вміння і навички визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах різних функціональних стилів; вживати нормативні граматичні, лексичні форми слів;

ФК3.Зданість володіти науковою комунікацією як складовою фахової діяльності

ФК4.Здатність постійно збагачувати запас загальноживаної та професійної лексики;

ФК5.Здатність оволодіти основами культури української мови та видами, типами і формами професійного спілкування;

ФК6. Здатність укладати документи та класифікувати їх за різними ознаками (відповідно до Національного стандарту України, та оформлювати їх);

ФК7. Здатність користуватися лексикографічними джерелами та науковою літературою

ФК8.Здатність практично застосовувати отримані знання із курсу при написанні курсових, дипломних, магістерських робіт,

ФК9. Здатність готувати мультимедійні презентації .

Спеціальні компетентності:

Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних медсестринських практик.

Здатність розвивати практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери й мети висловлювання

Здатність демонструвати вміння й навички роботи з науковим текстом Інтерпретувати структурно-функціональні характеристики текстів різних стилів

Вміння планувати і проводити наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення

Здатність планувати, готувати майбутнє висловлювання в різних жанрах, виступати з повідомленням

Гнучке вміння використовувати засоби рідної (української) мови залежно від типу, стилю мовлення

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- нормативно-правові акти, документи МОЗ та МОН України;
- методи спілкування та міжособистісної взаємодії, роботи в команді;
- особливості професійного спілкування;
- лексичні, орфоепічні, орфографічні, граматичні і стилістичні норми сучасної ділової української мови;
- загальні вимоги до складання та оформлення документації щодо особового складу, довідково-інформаційних, обліково-фінансових документів та документів з господарсько-договірної діяльності відповідно до чинних державних стандартів та інших нормативних документів;
- терміни, професіоналізми та фразеологію майбутнього фаху;
- основи культури професійного мовлення;
- етикет ділового спілкування;
- стилі і типи мовлення;
- вимоги до професійних текстів.

Студенти повинні вміти:

- володіти культурою діалогу та полілогу;

	• створювати, коригувати різноманітні документи; • застосовувати фахову термінологію у різноманітних комунікативних процесах; • користуватися лінгвістичними та термінологічними словниками; • перекладати тексти українською мовою, використовуючи словники; • брати участь у процесі ділового спілкування; • готуватися до публічного виступу; • дотримуватися етикету спілкування; • використовувати прийоми новизни, проблемні ситуації у публічних виступах. Визначати пріоритетні напрями інформаційного пошуку, знаходити та критично оцінювати навчальну, довідкову, нормативну, наукову інформацію з різних джерел, узагальнювати й застосовувати отриману інформацію на практиці. Оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: усна відповідь; доповнення, запитання до того, хто відповідає; риторичний виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; презентація результатів наукової діяльності; письмові завдання (тестові, контрольні роботи, оформлення документів тощо); самостійне опрацювання тем; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань; підготовка реферату. Критеріями оцінювання є: під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу, культура мови; дотримання норм сучасної літературної мови; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми; під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, дотримання норм сучасної літературної мови, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відвідування занять є важливою складовою навчального процесу. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Здавати самостійні роботи та завдання в робочому зошиті визначені терміни. Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також

	й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення крім загальнонавчаних програм та операційних систем, таких як програми презентацій Microsoft PowerPoint.
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Базова література 1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2008. 2. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. — К., 1997. 3. Глушик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. — К.: Арій, 2009. 4. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. — Вінниця: Нова книга, 2003. 5. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. — К.: Арій, 2008. — 424 с. 6. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник. — К.: Арій, 2009. 7. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: Підручник. — К.: Арій, 2009. 8. Шевчук С.В., Кабиш О.О. Практикум з українського ділового мовлення: Навчальний посібник. — К.: Арій, 2009. 9. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посіб. — К.: Алерта, 2009. Допоміжна література 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Укл. і гол. ред. В. Т. Бусел]. — К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. 3. Войналович О. Російсько-український словник наукової і технічної мови (термінологія процесових понять) / О. Войналович, В. Моргунюк. — К. : Вирій, Сталкер, 1997. 4. Волкотруб Г.Й. Стилїстика ділової мови. — К.: МАУП, 2002. 5. Галузинська Л. І., Науменко Н. В., Колосюк В. О. Українська мова (за професійним спрямуванням) : Навч. посібн. — К.: Знання, 2008. 6. Гнатишена І. М. Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології // І. М. Гнатишена, Т. Р. Кияк. — К. : Academia, 1996. 7. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень / С. І. Головащук. — К. : Наук. думка, 2001.

8. Гринчишин Д. Г. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – К. : Радянська школа, 1986.
9. Гриценко Т. Українська мова та культура мовлення. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
10. Жовтобрюх В.Ф., Муромцева О.Г. Культура мови вчителя: Курс лекцій. Харків, 1998.
11. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Харків: Торсінг, 2004.
12. Іванишин В., Радевич–Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич, 1994.
13. Калашник В. Українсько-російський словник наголосів / В. Калашник, Л. Савченко. – Х. : Каравела, 1997.
14. Коваль А.П. Ділове спілкування. - К., 1992.
15. Коваль А.П. Культура ділового мовлення.- К., 1982.
16. Коваль А.П. Культура української мови. - К., 1966.
- 17.Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. - К., 1987.
- 18.Коваль А.П. Слово про слово. - К., 1986.
- 19.Культура мови і культура в мові. – К., 1991.
- 20.Культура української мови: Довідник / За ред. В.М.Русанівського. – К., 1990.
- 21.Масенко Л. Мова і політика.– К., 1989.
22. Наконечна Г. Українська науково–технічна термінологія: історія і сьогодення. – Львів: Кальварія, 1999.
23. Огієнко І.І. (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови. – К., 1995.
24. Панько Т.І., Кочан Г.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство. – Л.: Світ, 1994.
25. Полюга Л. М. Словник антонімів / Л. М. Полюга. – К. : Радянська школа, 1987.
26. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови / Л. М. Полюга. – К. : Довіра, 2001.
27. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови. – Тернопiль: Навч. книга – Богдан, 2000.
28. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови. - К., 1993.
29. Практикум з українського ділового мовлення / Л. Г. Погиба, Н. Г. Шкурятяна, Т. О. Грибініченко та ін. – К. : ФАДА, ЛТД, 2002
30. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001.
31. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
32. Сербенська О.А. Культура усного мовлення. – К., 2004.
33. Словник іншомовних слів / [За ред. О. С. Мельничука]. – К. : УРЕ, 1985.
34. Словник іншомовних слів : [23 000 слів та термінологічних словосполучень] / [Укл. Л. О. Пустовіт, Л. І. Скопненко, Г. М. Сюта та ін.]. – К. : Довіра, 2000.
35. Словник синонімів української мови : У 2 т. / [Укл. А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк та ін.]. – К. : Наук. думка 1999–2000.
36. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Гриценка. – К.: Вища школа, 1997.
37. Сучасна українська мова /За ред. О.Д.Пономарева. - К., 1997.

38. Тараненко О.О., Брицин В.М. Російсько–український словник (сфера ділового спілкування) / НАН України, Інститут української мови. – К., 1997.
39. Український правопис. – К.: Наук. думка, 1993.
40. Українсько-російський словник наукової термінології / [За заг. ред. Л. О. Симоненко]. – К.; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2004.
41. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів. – К.: Довіра, 1998.

Інтернет-ресурси

1. www.mova.info
2. www.novamova.com.ua
3. www.pereklad.kiev.ua
4. www.pravopys.net
5. www.r2u.org.ua
6. www.rozum.org.ua
7. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
8. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
9. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
10. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
11. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
12. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)